Kaderbrief 2022

Werkplein Drentsche Aa

Inleiding

Onze cliënt gaat, vanuit een financieel stabiele situatie, naar school, werk, ondernemerschap of participatie in buurt, wijk, dorp of stad. Dat betekent dat we, vanuit een financieel stabiele basis voor onze inwoner, een vakbekwame (samenwerkings-)partner zijn bij het ontwikkelen van mensen, zodat ze naar school gaan, werken of meedoen. We zijn ons bewust van de kwetsbaarheid van de doelgroep en de verantwoordelijkheid die dat met zich meebrengt. Extra aandacht gaat daarbij uit naar statushouders, inwoners met een arbeidsbeperking en inwoners die getroffen zijn door de coronacrisis.

Jaarlijks maken wij een kaderbrief voor de gemeenteraden, waarin de beleidsmatige kaders, de financiële kaders en de risico's en kansen worden geschetst. Deze kaderbrief richt zich op 2022 en begint met een aantal algemene ontwikkelingen die wij voor 2022 voorzien. Daarna gaan wij in op het beleidskader en het financiële kader voor het komende begrotingsjaar. Vanwege de effecten van het Coronavirus op de gehele samenleving zijn er vele onzekerheden waar in deze kaderbrief niet op geanticipeerd kan worden. Deze onzekerheden hebben logischerwijs ook grote invloed op de financiële raming van WPDA.

Algemene ontwikkelingen

Wij komen uit een periode van sterke economische groei. Door de wereldwijde corona-uitbraak is deze groei echter een halt toegeroepen. De coronacrisis kan langdurige gevolgen hebben voor de economische groei en de overheidsfinanciën. Voor de korte termijn wordt een krimp van de economische ontwikkeling verwacht; voor middellange termijn is de onzekerheid over de economische ontwikkeling zeer groot. Daarbij is zowel een scenario van beperkte groei als een scenario van recessie denkbaar.

Door de vergrijzing vallen de uitgaven voor de AOW en zorg hoger uit. Tegelijkertijd zorgt die vergrijzing voor een vervangingsvraag op de arbeidsmarkt en biedt het kansen voor werk in de zorg (bron: CPB). Ondertussen gaan technologische veranderingen snel. Deze veranderingen hebben veel impact op leven en werken. Ook het duurzaamheidsvraagstuk zorgt ervoor dat we anders nadenken over de economie. Steeds meer ondernemers stappen over op vormen van duurzaam produceren. Dit zal leiden tot een veranderende vraag op de arbeidsmarkt waarop wij anticiperen voor onze doelgroep. Via de Arbeidsmarktregio "Werk in zicht" en via het Nationaal Programma Groningen proberen wij in te spelen op deze veranderende vraag en onze cliënten om te scholen naar kansrijke beroepen.

Ook verandert de maatschappelijke visie op de wijze waarop de arbeidsmarkt is georganiseerd. Veel zzp'ers of inwoners met een flexibele arbeidsovereenkomst hebben nauwelijks een financiële buffer om op terug te vallen bij tegenslag. Deze veranderende visie zal de komende tijd wellicht leiden tot systeemveranderingen en nieuwe initiatieven op het gebied van de arbeidsmarkt en participatie.

Beleidsmatig kader

Ons beleidsmatig kader bestaat uit landelijke wet- en regelgeving en het gemeentelijke beleid, zoals verwoord in de Kadernota "Werk, Inkomen, Meedoen". In 2021 zijn verkiezingen voor de Tweede Kamer. Een nieuw kabinet zal keuzes moeten maken en vastleggen in wet- en regelgeving en beleid. In 2022 volgen de gemeenteraadsverkiezingen, waarbij ook lokaal nieuwe keuzes worden gemaakt.

De Nieuwe inburgeringswet doet haar intrede en brengt de regie rond inburgering terug naar de gemeenten. Wij dragen bij aan de doelstellingen van de wet door inburgeraars te begeleiden richting werk, onderwijs of participatie en de begeleiding richting financiële zelfredzaamheid.

Steeds meer inwoners krijgen proactief een aanbod van gemeenten voor hulp bij financiële problemen (vroegsignalering). Wij dragen bij aan het doel inwoners zo snel mogelijk een aanbod te doen en te helpen bij financiële vragen of problematiek.

Uitvoeringskader

Onze opdracht voor 2022 is uitgewerkt in een prestatieovereenkomst die wij jaarlijks met de Drentsche Aa gemeenten afsluiten. Hierin staat concreet waar wij als Werkplein Drentsche Aa verantwoordelijk voor zijn, waar wij aan bijdragen en met wie wij samenwerken om de doelen te bereiken.

Clientbenadering, van preventie tot naleving

Wij vertrouwen onze cliënten. Uit onderzoek weten we dat minstens 90% van onze (potentiële) cliënten zich wil houden aan de regels die gelden bij het verstrekken van een inkomensvoorziening en bij het begeleiden naar werk of maatschappelijke participatie. Wij geven goede en volledige voorlichting. Via een persoonlijke internetpagina (PIP) hebben cliënten altijd inzage in hun eigen gegevens en kunnen zij verzoeken om aanpassing. Met elke inwoner voeren we minimaal één keer per jaar een gesprek. We betrekken onze cliënten bij de verbetering van onze processen en werkwijzen.

Wij doen alleen nader onderzoek als daar echt een concrete aanleiding voor is. Door de juiste checks en balances en een goede risico-inschatting zorgen wij er voor dat cliënten die de regels niet (willen) naleven extra aandacht van ons krijgen.

Werk

Wij vullen de weg naar werk op meerdere manieren in: via de route Onderwijs-Arbeidsmarkt, via de route Werknemer en met gebruik van de infrastructuur van iWerk.

Route onderwijs-arbeidsmarkt

Samen met de scholen, Regionaal Meldpunt Coördinatie Voortijdig Schoolverlaters (RMC) en Samenwerkingsverband Passend Onderwijs/VO zorgen wij voor een sluitende aanpak voor jongeren in een kwetsbare positie. Hierbij gaat het in ieder geval om jongeren van het voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs, het entreeonderwijs en van MBO niveau 2. Jongeren hebben absolute prioriteit. Geen van deze jongeren valt tussen wal en schip en wij zorgen er samen met onze partners voor dat ze hun school afmaken, meedoen in de maatschappij en duurzaam in hun onderhoud kunnen voorzien. Dit doen we bij voorkeur door een combinatie van opleiding en werk, waarbij vaak een afspraakbaan wordt ingezet. Daarnaast is ook beschut werk een optie. Via de route onderwijs-arbeidsmarkt begeleiden wij eveneens inburgeraars, waarbij (jonge) statushouders ook terug naar school gaan.

Route werknemer

Onze cliënten hebben zoveel mogelijk zelf de regie over hun re-integratietraject. Elke cliënt heeft een persoonlijk plan van aanpak op weg naar werk. Over de voortgang zijn er persoonlijke contactmomenten. Inwoners kunnen zelf een indicatie beschut werk of afspraakbaan aanvragen en de persoonlijke ondersteuning (jobcoach) die daarbij nodig is.

Samen met onze cliënten zorgen wij voor de kortste route naar een plek op de arbeidsmarkt. De primaire doelstelling is daarbij een betaalde baan en soms zelfstandig ondernemerschap. Leren werken door te werken is ons uitgangspunt en een betaalde baan het doel. Hierbij maken wij gebruik van ons netwerk van werkgevers waarmee we langjarig samenwerken.

Iedereen die kan werken, wordt zo goed mogelijk ondersteund bij de stappen om zich voor te bereiden op betaald werk en om aan het werk te blijven. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden en wensen van de inwoners zelf. Als het even niet lukt om te werken of als iemand een stap terug moet doen, dan is die ruimte er.

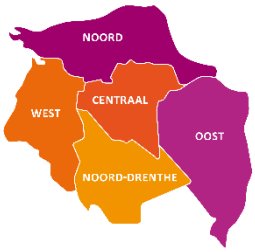
Met gemeenten en UWV wordt gewerkt aan mogelijkheden om stappen te maken tussen dagbesteding, beschut werk of een afspraakbaan. Daarbij is het mogelijk om simpel te switchen tussen deze mogelijkheden.

Wij hebben specifiek aandacht voor inwoners met een arbeidsbeperking en voor statushouders. Deze groepen hebben het extra moeilijk om werk te vinden en te houden. Inwoners met een indicatie beschut werk krijgen een baan op de reguliere arbeidsmarkt en als dat niet lukt bij iWerk, voor zover de Rijksmiddelen of gemeentelijke budgetten dat toestaan. Wij leveren hierin maatwerk voor onze inwoners. Ook maken wij in deze route gebruik van werkplekken, die worden aangeboden door de Drentsche Aa gemeenten.

iWerk
We benutten de infrastructuur van iWerk voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Jongeren volgen een praktijkstage bij iWerk in de laatste fase van hun onderwijs. Gedetacheerden die tijdelijk zonder werk zitten worden opgevangen totdat een nieuwe detachering begint. Ook begint bij iWerk de voorbereiding op een betaalde (Afspraak)baan. Voor cliënten waarvoor regulier werk niet mogelijk is, wordt een passende werkplek aangeboden.

Arbeidsmarktregio Werk in Zicht
De arbeidsmarktregio is een belangrijk regionaal samenwerkingsverband, waar we blijven investeren in innovatie en het creëren en benutten van kansen. Binnen de arbeidsmarktregio werken wij samen met alle gemeenten en het UWV en zorgen wij voor een uniforme werkgeversbenadering. Werkgevers en werknemers ontmoeten elkaar steeds vaker in de arbeidsmarktregio. Voor werkgevers is het makkelijker geworden inwoners aan te nemen door het wegnemen van allerlei administratieve belemmeringen. Werkzoekenden worden in de hele regio op een gelijke manier in beeld gebracht. We maken binnen de arbeidsmarktregio afspraken over de sluitende aanpak onderwijs/arbeidsmarkt.

De samenwerkende partijen stellen jaarlijks (met betrokkenheid van de sociale partners in het Regionaal Werkbedrijf) een uitvoeringsplan op, waarin onder meer is opgenomen:
- Afspraken over inzet van instrumenten en voorzieningen in de arbeidsmarktregio
- beoogde resultaten met betrekking tot het basispakket aan dienstverlening
- De wijze van aansluiting op de werkzoekendendienstverlening en scholing in de arbeidsmarktregio

Dit uitvoeringsplan wordt vastgesteld door de verschillende colleges binnen de Arbeidsmarktregio en wordt jaarlijks geëvalueerd, waarbij ook de werkgeverstevredenheid wordt gemeten.

Ook is de Arbeidsmarktregio het voertuig om, samen met sociale partners en onderwijs, landelijke en Europese middelen te verwerven. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan de ESF-middelen, scholingsperspectief op werk en scholingsalliantie Noord en ESF+.

Inkomen
We weten dat financiële problemen leiden tot stress, waardoor de kansen op werk en participatie kleiner worden. Daarom zorgen voor financiële stabiliteit door er voor te zorgen dat onze inwoners zo snel mogelijk krijgen waar zij recht op hebben.. Onze aanpak is preventief en is mede gericht op statushouders en kwetsbare doelgroepen. Wij doen dat door voorlichting en via vroegsignalering, en samen met onze partners. Ook gaat onze aandacht uit naar cliënten die stappen maken richting werk of juist terugvallen op een uitkering. Wij ondersteunen actief als voor hen de inkomensafhankelijke regelingen veranderen.

Meedoen
Cliënten zonder perspectief op betaald werk doen mee. Op het gebied van meedoen dragen we bij aan de doelstelling dat elke cliënt actief is. Wij staan in nauwe verbinding met Sociale teams/buurtteams, welzijnsorganisaties en aanbieders van dagbesteding en zorgen daarmee voor een sluitende aanpak. Wij werken op inhoud en thema's samen met sociale teams, welzijnspartijen en vrijwilligersorganisaties. Thema's zijn bijvoorbeeld financiële stabiliteit en gezondheid.

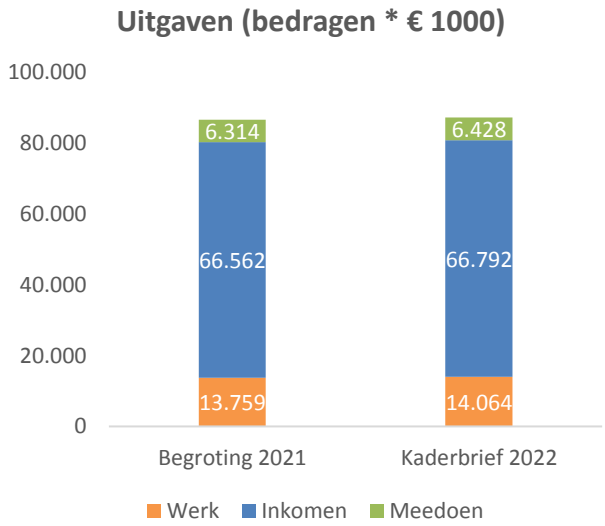
Financieel kader

De begroting 2022 stellen wij op aan de hand van de meest actuele budgetverdelingen van dat moment. Desondanks is de onzekerheid over de daadwerkelijk te ontvangen budgetten groot. De ontwikkelingen rondom het coronavirus zullen van grote invloed zijn op het bijstandsvolume en de daarvoor beschikbaar gestelde, incidentele en structurele, budgetten.

Daarnaast zijn reguliere aspecten van invloed op de te ontvangen budgetten, zoals de parameters van het verdeelmodel Uitkeringen Participatiewet, die jaarlijks worden herijkt, en het macrobudget dat tussentijds nog meerdere malen wordt bijgesteld. Tot slot is het nog onduidelijk of de financiering van de Nieuwe Wet Inburgering vanuit het Rijk afdoende zal zijn en weten we niet wat de effecten van de herijking van het Gemeentefonds, specifiek voor de verdeelmodellen in het Sociaal Domein, zullen zijn.

Bovengenoemde budgettaire onzekerheden hebben grote invloed op de financiële raming van WPDA. Een nieuwe raming wordt gezien al deze ontwikkelingen en onzekerheden pas bij het opstellen van de begroting 2022 gemaakt. Wij houden in deze kaderbrief daarom vast aan de meerjarenraming (jaar 2022) vanuit de vastgestelde begroting 2021. De budgetten worden onderverdeeld in een budget voor Werk, Inkomen en Meedoen conform de indeling in de Kadernota. De totale kosten van WPDA in 2022 bedragen naar verwachting ongeveer € 87,3 mln. Deze zijn op de volgende manier onderverdeeld.

Werk
Voor het begeleiden en plaatsen van onze cliënten en het bieden van werkplekken voor cliënten die niet op de reguliere arbeidsmarkt geplaatst kunnen worden verwachten wij de komende jaren zo'n € 14 mln. per jaar uit te geven. Ter bestrijding van de gevolgen van de Coronacrisis zullen we meer moeten inzetten op re-integratie. Daardoor zullen de uitgaven op het gebied van re-integratie incidenteel hoger liggen. Het Rijk heeft hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld.

Verder zullen de kosten naar de toekomst toe hoger worden, met name door de begeleidingskosten voor het groeiend aantal afspraakbanen, beschut werkplekken en statushouders. Voor een groot deel begeleiden en plaatsen wij onze cliënten met eigen personeel. Daarnaast hebben wij een budget voor specifieke re-integratie interventies.

Inkomen
Voor uitkeringen, loonkosten SW en Beschut Werk verwachten wij de komende jaren ruim € 66 mln. per jaar uit te geven. Hierbij zullen de uitgaven voor de SW-salarissen dalen (net zoals de landelijke budgetten) en de uitgaven voor bijstandsuitkeringen, beschut werk, Bbz2004 en loonkostensubsidies stijgen. Omdat

het hierbij om zogenaamde open einde regelingen gaat, zijn deze uitgaven niet tot nauwelijks beïnvloedbaar.

Meedoen
Voor het realiseren van financiële stabiliteit onder onze cliënten verwachten wij de komende jaren zo'n € 6,4 miljoen per jaar uit te geven. Het betreft hier met name de ontwikkeling van de uitgaven aan bijzondere bijstand en het minimabeleid.

Organisatie
Wij zijn een uitvoeringsorganisatie die gericht is op een effectieve en efficiënte uitvoering van onze primaire processen en de ondersteuning hiervan. Onze overhead bedraagt ongeveer 23% van de totale personeelslasten. In totaal gaat het om € 18,1 miljoen aan uitvoeringsbudget (hierin zit t.o.v. 2021 een stijging van € 320.000 als gevolg van de loon- en prijsindexatie à 1,8% conform begrotingsrichtlijnen Assen).

Gemeentelijke bijdrage
Zoals aangegeven houden wij in deze kaderbrief vast aan de meerjarenraming (jaar 2022) vanuit de vastgestelde begroting 2021. De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2021 wordt in de grafiek rechts weergegeven. Vanwege de grote onzekerheid wordt gewerkt met een bandbreedte. Deze bandbreedte toont het gebied waartussen de gemeentelijke bijdrage naar verwachting zal uitvallen.

